

Koja prava imam kao žrtva počinjenog kaznenog djela?

Nitko nije pripremljen da postane žrtva kaznenog djela. Bez obzira radi li se krađi iz džepova ili teškim tjelesnim ozljedama, ili nekoj drugoj vrsti kaznenog djela: Osoba je kaznenim djelom povrijeđena ili zbunjena i često ne zna što treba učiniti. Ovaj list s informacijama trebao bi vam dati prvi uvid u to gdje biste u takvim situacijama trebali naći pomoć i koja prava imate.

Tko mi može pomoći?

Savjete i pomoć daju ustanove za pomoć žrtvama. U savjetovalištim rade specijalno školovani ljudi koji imaju puno iskustva s osobama u Vašoj situaciji i koji vas žele saslušati i pomoći vam. Ovisno o težini slučaja oni mogu isposlovati da vam se pruže i ostale vrste pomoći kao npr. psihološka ili terapijska pomoć.

Ovdje ćete naći osobe kojima se možete obratiti za pomoć: www.bmjv.de

Inače vam također može pomoći svaka policijska postaja ili pretraživanje online baza podataka dotičnih kaznenih djela (www.odabs.org).

Kako mogu prijaviti kazneno djelo i što se tada događa?

Želite li prijaviti kazneno djelo, možete se obratiti svakoj policijskoj postaji. Kad podnesete kaznenu prijavu, više je ne možete samo tako povući jer tijela koja obavljaju istragu odnosno prikupljaju dokaze (policijska i državno odvjetništvo) moraju u principu pratiti svako prijavljeno kazneno djelo.

Samo kod nekih djela manje težine (kao npr. uvreda ili nanošenje materijalne štete) žrtva može odlučiti hoće li se progoniti počinitelj kaznenog djela. Zbog toga se takva kaznena djela također nazivaju kaznenim djelima po prijavi: Kazneno gonjenje u pravilu se odvija samo po nalogu, dakle, samo kad vi kao žrtva to izriješkom želite. Ovaj zahtjev morate podnijeti u roku od tri mjeseca od datuma kada ste saznali za kazneno djelo i počinitelja.

Što trebam učiniti ako njemački jezik ne razumijem dovoljno ili samo uz poteškoće?

To nije problem. Pomoći ćemo vam ako želite podnijeti prijavu. Ako želite biti saslušan (a) kao svjedok ili svjedokinja, imate pravo dobiti tumača.

Koje informacije mogu zahtijevati o kaznenom postupku?

Ako ste postali žrtva kaznenog djela, informacije o kaznenom postupku ne dobivate uvijek automatski. Morate reći, a najbolje je da to učinite odmah u policijskoj postaji, želite li i koje informacije. Ako želite, dobit ćete sljedeće informacije:

- Dobivate kratku pisanu potvrdu svoje kaznene prijave.
- Dobivate priopćenje kada državno odvjetništvo obustavi postupak što znači da tužbu nije podnijelo sudu.
- Dobivate informaciju kad i gdje se održava sudska rasprava i za što se optužuje okrivljeni.
- Dobivate priopćenje o rezultatu sudskog postupka odnosno je li donesena oslobađajuća ili osuđujuća presuda, ili je postupak obustavljen.
- Dobivate informacije o tome je li okrivljeni(a) odnosno osuđen(a) u zatvoru.
- Priopćava vam se je li osuđenom zabranjeno da s Vama uspostavlja kontakt.

Osim toga u pojedinačnom slučaju možete zahtijevati da dobijete informacije ili kopije iz spisa. Nakon prometne nezgode to može primjerice biti skica nezgode koja vam je potrebna da biste podnijeli zahtjev za naknadu štete ili novčanu naknadu za pretrpljenu fizičku ili psihičku bol. Ako nemate pravo na privatnu tužbu uz optužnicu (o privatnoj tužbi odmah dolje u nastavku), morate također obrazložiti zahtjev, odnosno, zašto su vam potrebne informacije iz spisa.

U pojedinačnom slučaju mogući su izuzeci.

Davanje vašeg iskaza kao svjedokinje ili svjedoka

Ako ste postali žrtva kaznenog djela, vrlo ste važni za postupak kao svjedok ili svjedokinja. Svoj iskaz dajete u pravilu policiji. U mnogim slučajevima morate kasnije dati još jedan iskaz pred sudom. Davanje iskaza smijete odbiti, dakle, ne morate ništa reći, samo u izuzetnim slučajevima kada ste npr. u braku ili rodbinskom odnosu s okrivljeneom osobom.

Prilikom saslušanja, međutim, morate reći svoje ime i adresu. Izuzetak se može učiniti ako postoji posebna opasnost. Takav je slučaj primjerice ako vam netko prijeti nasiljem jer želite dati iskaz. Tada ne morate dati informaciju o svojoj privatnoj adresi. Umjesto toga možete priopćiti neku drugu adresu putem koje vas se može kontaktirati. To može na primjer biti ustanova za pomoć žrtvama s kojom ste u kontaktu.

Davanje iskaza u ulozi svjedoka za vas je sigurno iznimna situacija koja vas može jako opterećivati. Stoga možete povesti nekoga na saslušanje. To može biti rođakinja ili rođak

odnosno prijatelj ili prijateljica. Ta osoba smije prisustvovati saslušanju i biti isključena samo u izuzetnim slučajevima. Naravno, također možete doći u pratnji odvjetnice ili odvjetnika. U posebnim slučajevima može vam tijekom saslušanja čak biti dodijeljen odvjetnik ili odvjetnica na trošak države. Ako smatrate da za saslušanje, svejedno radi li se o policijskom, državnoodvjetničkom ili sudskom saslušanju, trebate takvog zastupnika, raspitajte se o tome prije saslušanja kod osobe koja ga provodi!

Postanu li djeca ili mladež žrtve nasilja ili seksualnog delikta, postoji mogućnost profesionalne pratnje i skrbi tijekom cijelog postupka, takozvana psihosocijalna procesna zaštita. U pojedinačnom slučaju odraslima koji su žrtve teškog nasilja ili seksualnog delikta može biti potrebna takva skrb i mogu ju dobiti. Psihosocijalna procesna zaštita besplatna je za žrtvu ako to potvrdi sud. Raspitajte se o tome na policiji ili u ustanovi za pomoć žrvama. Oni vam mogu dati ostale informacije. Na internetu isto tako možete pronaći puno informacija o psihosocijalnom praćenju procesa na www.bmiv.de/opferschutz u rubrici „psychosoziale Prozessbegleitung“.

Mogu li sudjelovati u kaznenom postupku kao sporedni tužitelj?

Ako ste postali žrtva određenog kaznenog djela, možete sudjelovati u postupku kao sporedni tužitelj ili tužiteljica. U takva djela spadaju npr. silovanje, seksualno zlostavljanje, pokušaj ubojstva ili djelo koje je dovelo do smrti nekog ili bližeg člana obitelji. U takvom slučaju imate posebna prava. Možete primjerice, za razliku od drugih svjedoka ili svjedokinja, uvijek sudjelovati u sudskoj raspravi.

Tko plaća moju odvjetnicu ili odvjetnika?

Iskoristite li pravo na odvjetničku pomoć, mogu vam nastati troškovi. Ako je optuženi osuđen, on odnosno vi morate preuzeti troškove odvjetnika. Naravno, nisu svi osuđeni također u stanju stvarno platiti te troškove. Stoga se može dogoditi da biste sami morali snositi troškove.

U iznimnim slučajevima možete zatražiti od suda da dobijete odvjetnicu ili odvjetnika na državni trošak. To je primjerice moguće u slučaju teških kaznenih djela nasilja ili seksualnih delikata, ili kad zbog kaznenog djela strada blizak rođak, npr. djeca, roditelji ili bračni partner. U tom slučaju nije važno imate li imovinu ili ne.

U drugim slučajevima također možete zatražiti od suda financijsku pomoć za odvjetničko savjetovanje. To može biti slučaj kad imate premali dohodak a imate pravo na sudjelovanje u sudskom postupku kao sporedni tužitelj (tužiteljica).

Nadoknada štete i novčana nadoknada za pretrpljenu fizičku ili psihčku bol

Jeste li zbog kaznenog djela pretrpjeli materijalnu štetu ili želite dobiti novčanu naknadu za pretrpljenu fizičku ili psihčku bol? Želite li taj zahtjev podnijeti odmah u kaznenom postupku? U pravilu je to moguće u tzv. adhezijskom (pridruženom) postupku. Za to, međutim, morate podnijeti zahtjev. To možete učiniti već kod prijave kaznenog djela.

Naravno, također možete slobodno odabrati hoćete li nadoknadu štete ili novčanu naknadu za pretrpljenu fizičku ili psihčku bol zatražiti u nekom drugom postupku, što znači ne na kaznenom, već građanskom sudu. Ovdje također možete, ako imate premali dohodak, podnijeti sudu zahtjev za financijsku pomoć potrebnu za odvjetničko savjetovanje.

Koja još prava imam?

Jeste li zbog djela nasilja pretrpjeli zdravstvene ozljede? U tom slučaju možete temeljem Zakona o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela dobiti državnu novčanu pomoć kad se primjerice radi o liječničkom ili psihoterapijskom liječenju, nabavci pomoćnih sredstava (npr. pomagala za hodanje, invalidska kolica) ili mirovinskim olakšicama (npr. kao kompenzacije gubitka dohotka). Kratak zahtjev možete podnijeti već na policiji.

Ako ste žrtva ekstremističkih napada ili terorističkih kaznenih djela, financijsku pomoć možete zatražiti u Saveznom uredu za pravosuđe. Tamo ćete saznati sve o preduvjetima i postupku: www.bundesjustizamt.de/ (tražena riječ: Usluge naknade štete za posebne slučajeve/pomoć žrtvama)

Kao žrtvi kućnog nasilja možda su vam na raspolaganju ostala prava sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja. Možete primjerice podnijeti zahtjev obiteljskom sudu da počiniocu kaznenog djela zabrani kontakt s vama. Sud Vam u određenim okolnostima može dopustiti da stan koji ste dotad koristili zajedno s počiniteljem kaznenog djela, nadalje koristite sami. Potrebne zahtjeve možete podnijeti općinskom sudu u pisanom obliku ili ih izjaviti tamo na licu mjesta. Ne mora vas zastupati odvjetnik ili odvjetnica.

Što je kompenzacija počinitelj-žrtva?

Tako se naziva postupak koji prije svega treba pomoći žrtvi kaznenog djela da svlada pretrpljenu nepravdu. Drugačije nego u normalnom kaznenom postupku počinitelj kaznenog djela mora se potpuno konkretno i izravno izjasniti kakve je štete i ozljede prouzročio svojim djelom. To se može odnositi na materijalnu štetu koju je žrtva pretrpjela zbog kaznenog djela, ili na duševne povrede, osobna oboljenja ili strahove izazvane kaznenim djelom.

Međutim, kompenzacija počinitelj-žrtva ne provodi se protiv volje žrtve odnosno provodi se samo onda kad počinitelj kaznenog djela ozbiljno želi preuzeti odgovornost za počinjeno kazneno djelo. U određenim slučajevima kompenzacija počinitelj-žrtva može poslužiti samoodređenom samostalnom svladavanju konflikta žrtve i uspostavljanju pravnog mira. Stoga ovaj postupak često pokreće državno odvjetništvo ili policija. Ipak, on ne spada u stvarni kazneni postupak i provodi se izvan njega. Za to postoje posebna mjesta i ustanove koji angažiraju školovane zastupnike.

Ostale informacije o kompenzaciji počinitelj-žrtva kao i o ustanovama koje ju provode u vašoj blizini, naći ćete na internetu <http://www.toa-servicebuero.de/konfliktschlichter> ili također <http://www.bag-toa.de/>.

Brošure i ostale poveznice

Informacije o zaštiti žrtava naći ćete na početnoj stranici Ministarstva pravosuđa i za zaštitu potrošača (BMJV). Tamo ćete naći poveznice na dotične internetske stranice pojedinačnih njemačkih pokrajina (s naputcima u vezi s ustanovama za pružanje pomoći žrtvama na licu mjesta) kao i poveznice na online banku podataka za dotične vrste kaznenih djela (ODABS): <http://www.bmjv.de/opferschutz>

Ostale korisne informacije naći ćete u sljedećim brošurama:

- „Fibula žrtve“
- *Imam prava“*
- „Moja zaštita u slučaju kućnog nasilja“
- „Pomoć pri savjetovanju ili troškovima postupka“
(na www.bmjv.de/publikationen)
- „Pomoć žrtvama nasilja“
www.bmas.de/ (tražena riječ: *Pomoć žrtvama nasilja*)

Naručivanje publikacija

Internet: www.bmjv.de

Poštom: Publikationsversand der Bundesregierung,

Postfach 48 10 09, 18132 Rostock

Telefon: (030) 18 272 272 1 Faks: (030) 18 10 272 272 1